

Vam svetujemo, da napravite prošnjo na že omenjeno glavno bratovsko skladnico v Ljubljani, naj revidirajo prejšnje odločbe ter Vam zvišajo rento in doklado za nazaj, na vsak način pa za naprej. Kolkovati prošnje ni treba. — Vposlane nam listine, upamo, ste že dobili po pošti vrnjene.

Odstop od preužitka v dosego ločitve zakona. S. J. Leta 1919 ste se priženili na zadolženo posestvo ter na njem pridno delali do leta 1937. Tega leta ste svojo polovico posestva, ki je bilo v celoti vredno najmanj 200.000 din, prodali svoji ženi za 45.000 din ter si izgovorili preužitek. Vaša žena je posestvo brez Vašega privoljenja izročila svojemu sinu, s katerim ste prišli v spore, ker Vam ni hotel dati preužitka in Vas naganja iz preužitkarskega stanovanja. Nato ste se poravnali tako, da so Vam namesto preužitka izplačali 8000 din odpravnine. Pozneje so Vas začeli strašiti, češ, da ima Vaša žena še razne pravice napram Vam, ker vajin zakon ni ločen, ter so Vas pripravili do tega, da ste se odpovedali preužitku in navedeni odpravnini. — Pogodbe, s katero ste prodali svojo polovico posestva pod ceno, ne boste mogli izpodbijati, ker je izgovorjeni preužitek gotovo presegal vrednost 5000 din in bi mogli pogodbo spodbijati le, ako ne bi bili dobili niti polovice prave vrednosti svoje polovice posestva. — Vaša žena ima vsekakor po zakonu pravico zahtevati od Vas, da jo svojemu premoženju primerno vzdržujete, čeprav ima tudi sama lastno premoženje. — V kolikor ste odstopili od preužitka, odnosno se odpovedali odpravnini, je šlo očividno za poravnavo med Vami, ženo in sinom-prevzemnikom. Poravnavo pa se zamore izpodbijati le v toliko, v kolikor bi bili v zmoti, ki zadeva bistvo osebe ali predmeta. Vi pa ste bili le v zmoti o tem, ali in kake pravice ima Vaša žena zoper Vas; neznanje zakona ne upravičuje do spodbijanja poravnave. — V kolikor pravite, da Vas je zastopnik žene in sina strašil, bi zamogli poravnavo spodbijati le, ako bi Vas bili do poravnave pripravili z neupravičenim strahom. Dvomimo pa, da bi mogli Vi tak strah dokazati.

Postavitve hleva in kolarnice na tujem svetu. Z. F. Vaš sosed je v letu 1914 postavil hlev in kolarnico in ste šele letos ob priliki neke občinske komisije ugotovili, da stoji prav za prav polovica stavb na Vašem svetu. Vi bi se sporazumeli s sosedom na ta način, da naj stavbe ostanejo, kjer so, dotlej, ko bi sosed svoje posestvo izročil otrokom, ali pa dotlej, ko bi morda pogorele. Sosed pa bi rad, da bi stavbe ostale na mestu, kjer so, ter da bi jih otroci podedovali. — Po zakonu ste vsekakor upravičeni, da zahtevate, da sosed odstrani stavbe z Vašega zemljišča. Ako namreč Vi veste, da je kaka tretja oseba zgradila na Vašem svetu kako zgradbo ter pri tem mislila, da je svet njen, in ako ji Vi gradbe takoj ne prepoveste, postane po zakonu tuji graditelj lastnik sveta, na katerem je gradbo postavil, in je dolžan Vam plačati le občo vrednost za dotični svet. Potemtakem ste upravičeni staviti poljubne pogoje in ako jih sosed ne bi hotel sprejeti, smete zahtevati takojšnjo odstranitev stavbe. — Opozorjamo Vas, da bi sosed s tem, ako je 30 let stala njegova stavba na Vašem svetu brez prošnje, dotični svet tudi priposestvoval, tako da ne bi imeli Vi niti pravice zahtevati občo vrednost posestva.

Sosed zahteva povračilo pomotoma plačanega davka. J. T. Leta 1914 je sosed kupil neko zemljišče v bližini Vašega zemljišča, ki je bilo takrat še last Vaše pratašče, po pomoti občinskega tajnika pa zadeva v zemljiški knjigi, odnosno pri davčni upravi ni bila pravilno vpisana. Radi česar je sosed plačeval od leta 1914 do 1939 davek od sedaj Vaše zemlje. Sosed zahteva, da mu povrnete vse za Vas, odnosno Vaše prednike plačane davke. — Sosed je vsekakor upravičen, da zahteva povrnitev davkov, ki jih je plačal za Vašo zemljo, ker je storil to po pomoti in bi morali po zakonu davke plačati Vi. Ker ste zemljo pridobili od sorodnikov, jamčite tudi za davke, ki bi jih morali plačati sorodniki, tako, da morate pač plačati davke tudi za dobo, ko še niste bili Vi sam lastnik, torej vse do leta 1914 nazaj.

Na posestvu se naprej »avžvata«. P. S. P. Vi ste lastnik posestva do polovice, druga polovica pa je v lasti Vaše žene. Vprašate, ali sme Vaša žena izročiti svojo polovico posestva otroku, ki Vam ni ljub in bi raje izročili posestvo drugemu otroku. — S svojo polovico posestva lahko žena poljubno razpolaga in ni vezana na Vaš pristanek, odnosno odobritev osebe prevzemnika. S tem, da je žena izročila svojo polovico posestva otro-

ku, pa ne sme posegati v Vašo pravico »avžvata«, odnosno gospodarjenja na Vaši polovici posestva. Ako bi prišlo med Vami in med prevzemnikom žene polovice posestva do kakšnih sporov radi gospodarjenja, bi moralo o tem odločiti najprej nesporno sodišče. Ako se v nespornem postopku ne bi mogli domeniti, bi pač morali nastopiti pravno pot. V glavnem torej velja, da s svojo polovico posestva lahko vsak poljubno razpolaga, da pa je potreben sporazum, ako gre za gospodarjenje, odnosno upravo vsega posestva.

Posojilo na obroke zaščitenim kmetom. V. P. Vprašate, kdaj bo vlada priskrbel zaščitenim kmetom posojila na obroke. — Doslej zadevna naredba še ni izšla. Svetujemo Vam, da si v primeru, ako je Vaše posestvo obremenjeno z zastavno pravico za kak dolg, izposluhete nadaljnje posojilo pri dotičnem zavodu, odnosno osebi, ki Vam je dala prvo posojilo, odnosno, ki je vključena na prvem mestu. Drugi zavodi namreč zaenkrat ne dajejo posojil, ako jim ni zagotovljena zastavna pravica na prvem mestu.

Dolžnik odšel neznano kam. H. L. Nekemu znancu ste pred leti posodili par tisoč dinarjev. Takrat je bival v Mariboru, nato pa se je preselil v Celje, od tod v Ljubljano, iz Ljubljane pa je odšel neznano kam. Pozvedovali ste že za njegovim sedanjim bivališčem, pa ga niste mogli doznati. Radi bi pa zanj zvedeli na najcenejši način. — Najbolje bi bilo, da pod danimi pogoji upnika prijavite radi prevare. Prevare bi bila podana v primeru, ako Vas je upnik z lažnim predstavljanjem ali prikrivanjem ali s potvarjanjem činjenic dovedel v zmoti, radi katere ste mu posodili denar. Taka goljufiva pretveza bi bila podana, ako Vam je v določenem roku obljubil posojilo vrniti, pa Vam ga ni vrnil bodisi po lastni krivdi, ker je sredstva, odnosno denar porabil za druge potrebe, bodisi iz razloga, ker je špekuliral na zasužek, o katerem je moral vnaprej vedeti, da ni siguran. Ako je sum pre-

„Slov. Gospodar“ stane:

za vse leto 32 din, za pol leta 16 din, za četrt leta 9 din.

vare podan, napravite zadevno prijavo na državno tožilstvo ter se kazenskemu postopanju pridružite kot zasebni udeleženec; obenem prosite, naj predlaga državno tožilstvo izdajo tiralice ali vsaj izsleditev upnika potom »Policijskega glasnika«.

Odbitek od računa radi nepopolne izgotovitve dela. Zastaranje. F. in A. K. S tesarskim mojstrom ste se dogovorili, da Vam bo napravil ostreše proti plačilu 50 din za kvadratni meter, v resnici pa Vam je računal 62 din in ni dal vseh pritisklin, kakor bi jih po dogovoru moral. Višjo odmeno ste sicer priznali, odtegnili pa ste 350 din, ker mojster ni dal vseh dogovorjenih pritisklin. Mojster Vam grozi s tožbo. — Ako mojster ni svoje pogodbene dajatve v redu izpolnil, ste upravičeni svojo protidajatev primerno, odnosno sorazmerno znižati. Saj mojster svoje dajatve prav za prav še ni povsem izpolnil in radi tega ne more upravičeno zahtevati plačila cele dogovorjene odmene. Ako pa smatra mojster, da je svojo dajatev že izpolnil, odnosno delo izvršil, je pa njegov zahtevek na plačilo odmene že zastaral, ker gre za terjatev obrtnika, izvirajočo iz obrtnega obrata, ki se mora uveljaviti v treh letih. Zastaralni rok bi se prekinil, ako bi Vi terjatev priznali, odnosno obljubili plačilo; posamezna plačila prekinajo zastaranje le, ako so bila dana kot odplačila. Po zadnjem priznanju ali odplačilu začne teči nov triletni zastaralni rok. — V primeru pravde navajajte to, kar ste nam napisali, in ugovarjajte zastaranje tožniške terjatve. Ako Vam je mojster res že enkrat obljubil popustiti dolg, ugovarjajte tudi to; popust vsekakor drži, oziroma je mojster nanj vezan in ga ne more enostransko preklicati.

Našim malčkom

(Nadaljevanje)

Petrova hudobija se razkriva

Marko Kozjak je kmalu prišel v dvorano. Žalost in starost sta ga že zelo strli, da skoro ni bilo spoznati nekdanjega ko-

renjaka. Pa cigan ga je spoznal takoj, pristopil je k njemu in rekel: »Ne poznaš me več, vidim. Tudi jaz sem imel nekdanj mladega sina, kakor ti, pa umrl je od tvo-

jega udarca. Vidim, da sem se dovolj maščeval za to. Povem ti samo še to, kdo mi je pri tem pomagal.« To rekši, se skloni in Marku tiho na uho pove: »Tvoj brat Peter mi je tvojega sina prodal in izdal!« Komaj je Marko to čul, se mu zamegli pred očmi in zvrne se v omedlevici na tla.

Opat prestrašen veli, naj cigana zvezanega odpeljejo in zapro. Marka odneso v njegovo celico. Vsi so menili, da ne bo preživel te omedlevice, obenem pa so ugibali, kaj neki mu je cigan tako strašnega povedal. Opat pošlje tudi sla v grad gospodu Petru sporočiti, naj hitro pride v samostan, ker mu je brat morda blizu smrti. Mislite si, kako tesno je postalo Petru pri srcu, ko je zvedel, kaj se je zgodilo. Kaj če je cigan bratu razodel njegovo hudodelstvo? Ves zmeden je prišel v samostan, kjer ga je sprejel opat in ga peljal k bratu, ki je še vedno ležal brez zavesti.

(Dalje prihodnjič)